

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 05
Rotel 0509

PROTOKOLL
2018-03-15
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 20
Mål nr FT 10481-17

RÄTTEN

Hovrättspresidenten Fredrik Wersäll samt hovrättsråden Thomas Kaevergaard, referent och protokollförare, och Charlotte Edvarsson

FÖREDRAGANDE

Hovrättsfiskalen Peter Olivecrona

PARTER

Klagande

Diskrimineringsombudsmannen
Box 4057
169 04 Solna

Ombud: Enhetschefen Martin Mörk och processföraren Anna Rosenmüller Nordlander
Adress som ovan

Motpart

Braathens Regional Aviation AB, 556458-3101
Box 37
201 20 Malmö

Ombud: Advokat Johan Josjö och jur.kand. Caroline Gulliksson Dock
Box 5747
114 87 Stockholm

SAKEN

Diskrimineringsersättning; nu fråga om avvisning av överklagande m.m.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom 2017-10-17 i mål nr FT 8882-17

Diskrimineringsombudsmannen har yrkat att hovrätten ska inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen, undanröja tingsrättens dom, upphäva tingsrättens beslut om avvisning av Diskrimineringsombudsmannens fastställelseyrkanden och återförvisa målet till tingsrätten för fortsatt behandling.

Braathens Regional Aviation AB (BRA) har yrkat att Diskrimineringsombudsmannens överklagande såvitt det avser punkterna 1 eller 2 i tingsrättens domslut ska avvisas

Dok.Id 1401967

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 10	08-561 670 00 08-561 672 90 E-post: svea.avd5@dom.se www.svea.se	08-561 672 99	måndag – fredag 09:00–16:30

samt har annars och i övrigt motsatt sig ändring av tingsrättens dom. BRA har motsatt sig yrkandet om att hovrätten ska inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen.

Efter föredragning fattar hovrätten följande

BESLUT (att meddelas 2018-04-16)

1. Hovrätten avvisar Diskrimineringsombudsmannens överklagande såvitt avser punkterna 1 och 2 i tingsrättens domslut.
2. Hovrätten avslår Diskrimineringsombudsmannens överklagande såvitt avser punkten 3 i tingsrättens domslut.
3. Hovrätten avslår Diskrimineringsombudsmannens begäran om att hovrätten ska inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen.
4. Hovrätten avslår Braathens Regional Aviation AB:s begäran om ersättning för rättegångskostnad i hovrätten.

Skälen för beslutet

Tingsrättens avgörande är korrekt enligt svensk processrätt

I dispositiva tvistemål ska domstolen utan någon prövning i sak av kändens påståenden meddela en dom om svaranden medger kändens yrkande. Svarandens inställning till de omständigheter som känden åberopat saknar i sådana fall betydelse. Detta hänger som tingsrätten har anfört samman med att parterna civilrättsligt förfogar över processföremålet. Enligt svensk rätt har därmed förutsättningar förelegat för tingsrätten att utan någon ytterligare prövning av Diskrimineringsombudsmannens fullgörelseyrkande meddela dom i anledning av BRA:s medgivande.

Hovrätten ansluter sig även till tingsrättens bedömning att svensk nationell processrätt i den föreliggande situationen, och med hänsyn även till vilken typ av förhållande som Diskrimineringsombudsmannen begärt fastställt med ett av yrkandena, innebär att fastställelseyrkandena inte kan tas upp till prövning.

Tingsrättens dom är förenlig med unionsrätten

Målet rör diskriminering på grund av etnicitet vid tillhandahållande av tjänster (en flygresor), vilket är otillåtet enligt diskrimineringslagen (2008:567). Genom lagen genomförs Rådets direktiv 2000/43/EG om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett deras ras eller etniska ursprung i svensk rätt. Enligt artikel 15 i direktivet ska det finnas effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner för överträdelser av de nationella bestämmelser som antagits i enlighet med direktivet.

Direktivet föreskriver inte några bestämda sanktioner utan medlemsstaterna får välja mellan de olika lösningar som är lämpliga för att uppnå direktivets mål. Lämpliga sanktioner kan bestå av skadestånd till den utsatta personen. De kan emellertid också vara av annat slag, t.ex. att en domstol fastställer att diskriminering förekommit (se EU-domstolens dom den 10 juli 2008 i mål C-54/07, Feryn, p. 37 och 39).

Det saknas unionsrättsliga bestämmelser om betydelsen av att svaranden medger kärandens yrkande i mål om ersättning på grund av diskriminering. Enligt fast praxis från EU-domstolen gäller därför nationella processuella regler. Dessa måste dock vara förenliga med principen om ett effektivt domstolsskydd, som är reglerad i artikel 47.1 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. De nationella reglerna får därmed inte vara mindre förmånliga än dem som avser liknande talan som grundas på nationell rätt eller göra det i praktiken omöjligt eller orimligt svårt att utöva rättigheter som följer av unionsrätten.

Diskrimineringsersättning syftar både till att ersätta den kränkning som en överträdelse av diskrimineringslagen medfört och att avskräcka från diskriminering. Diskrimineringsersättning utgör enligt hovrättens bedömning en effektiv, proportionerlig och avskräckande sanktion mot sådan diskriminering som påstås i målet. Vid en talan om diskrimineringsersättning kan frågan om det har förekommit diskriminering i strid med diskrimineringslagens – och därmed direktivets – bestämmelser prövas prejudiciellt. Varken direktivet eller unionsrätten i övrigt innebär under dessa förhållanden att det utöver möjligheten att föra en sådan talan finns en rätt för den som blivit utsatt för

diskriminering i strid med direktivet att få diskrimineringen fastställd av domstol (jfr EU-domstolens dom den 3 oktober 2013 i mål C-583/11 P, Inuit Tapiriit Kanatami m.fl., p. 102–104). Dessa rättskällor lägger inte – och det gör inte heller diskrimineringslagen och dess förarbeten – fast någon uttrycklig regel eller princip som hindrar att en domstol meddelar dom utan sakprövning när svaranden har medgett kärandens anspråk på diskrimineringsersättning. Detta gäller oavsett om medgivandet innefattar ett erkännande av att diskriminering har skett eller inte. Det finns inte heller stöd för något annat än att mål om diskrimineringsersättning är dispositiva.

Följden av att svaranden medger kärandens yrkande inträder oavsett om talan förs på unionsrättslig grund eller enligt nationell rätt. En sådan verkan av ett medgivande försvårar inte för den som anser sig ha blivit utsatt för diskriminering i strid med unionsrättens skydd att föra talan om diskrimineringsersättning. Principen om att ett medgivande ska medföra en bifallande dom utan sakprövning strider alltså inte mot vare sig likvärdighets- eller effektivitetsprincipen.

Det var därmed förenligt med unionsrättens krav att tingsrätten, i enlighet med svenska processuella regler, meddelade dom i anledning av BRA:s medgivande och avvisade Diskrimineringsombudsmannens fastställelseyrkanden.

Med hänsyn till hovrättens slutsatser ovan innebär punkterna 1 och 2 i tingsrättens domslut inte från rättslig synpunkt någon nackdel för Diskrimineringsombudsmannen. Överklagandet ska därför avvisas i dessa delar. Avseende punkten 3 i tingsrättens domslut ska överklagandet avslås.

Det saknas skäl för hovrätten att inhämta ett förhandsavgörande från EU-domstolen
I likhet med tingsrätten bedömer hovrätten att begränsningsregeln i artikel 29 i 1999 års konvention om vissa enhetliga regler för internationella lufttransporter (Montrealkonventionen) är en materiell bestämmelse och inte en talerätsregel. Regeln behöver inte tolkas för att hovrätten ska kunna avgöra målet. Enligt hovrättens bedömning finns det inte heller behov av ett förhandsavgörande från EU-domstolen avseende någon annan fråga i målet. Diskrimineringsombudsmannens begäran i denna del ska därför avslås.

Rättegångskostnader

BRA har, som hovrätten har uppfattat bolaget, med stöd av 18 kap. 3 § rättegångsbalken begärt ersättning för rättegångskostnad i hovrätten med 18 000 kr avseende ombudsarvode. BRA har till stöd för sin begäran anfört att Diskrimineringsombudsmannen genom försummelse föranlett onödig rättegång i hovrätten.

Bestämmelsen i 18 kap. 3 § rättegångsbalken förutsätter att det är den vinnande parten som har inlett rättegång utan att motparten gett anledning till det eller att den vinnande parten annars uppsåtligen eller genom försummelse har föranlett onödig rättegång. I sådana fall kan den vinnande parten bli ålagd att ersätta motpartens rättegångskostnad eller så kan kostnaderna kvittas.

Det är BRA och inte Diskrimineringsombudsmannen som är vinnande part i målet. Bestämmelsen är därmed inte tillämplig i detta fall. Det finns inte heller stöd för att Diskrimineringsombudsmannen på det sätt som avses i 18 kap. 6 § rättegångsbalken vållat kostnad för BRA.

Mot denna bakgrund och då BRA inte kan anses ha framställt en begäran om ersättning för rättegångskostnad enligt 18 kap. 8 a § rättegångsbalken ska BRA:s begäran avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga A

Överklagande senast 2018-05-14

Thomas Kaevergaard

Protokollet uppvisat/

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvillan förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se